

Granskningsutlåtande Detaljplan för del av fastigheten Akalla 4:1 vid Torshamnsgatan i stadsdelen Kista i Stockholm (590 bostäder, idrott, hotell, kontor, verksamheter, torg och park) Dp 2015-09816

Sammanfattning

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra för bostäder, idrott, hotell, kontor, verksamheter, torg och park i stadsdelen Kista. Kvarteret ska bidra till en funktionsblandad mötesplats som skapar en levande stadsmiljö för boende och besökare i Kista. Detaljplanen syftar till att möjliggöra för bland annat två höghus i 41 respektive 27 våningar. Bottenvåningar med flera entréer mot gator, torg och park ska bidra till en levande och trygg stadsmiljö. Planförslaget möjliggör cirka 590 bostäder med blandade upplåtelseformer. Planförslaget skickades ut för granskning 2022-08-24 – 2022-09-20. Under granskningen har 16 yttranden inkommit. Flertalet remissinstanser tillstyrker planförslaget men framför synpunkter i sak, framför allt vad gäller skyfall, trafikbuller, habitatnätverk avseende barrskogsfåglar, kvarterets skala och behov av två elnätsstationer. En remissinstans avstyrker planförslaget och anser att detaljplanen inte är genomförbar så länge som kraftledningen är på plats. Kontoret bedömer att de inkomna synpunkterna kan hanteras och endast föranleder mindre ändringar av förslaget.

Inkomna synpunkter och det fortsatta planarbetet har föranlett följande justeringar:

Plankartan

- *Markens anordnande och vegetation*
 - Reglering av föreskriven höjd över markplan för gator och torg
- *Skydd mot störningar*
 - Justerad högsta nockhöjd för garageinfart
 - Flera skyddsbestämmelser har tillkommit. Bestämmelserna säkerställer att kvarteret inte översvämmas vid skyfall, och att bostäder inte utsätts för verksamhets- och industribuller.

- *Administrativ bestämmelse*
 - En administrativ gräns har tillkommit i plankartan. En del av mark reglerad med markanvändning RC berörs av a₁.
- *Illustrationer*
 - Illustrationstexter och illustrationsgränser har tillkommit gällande ytor avsedda för hantering av dagvatten och skyfall.
 - Flera illustrativa plushöjder har reviderats.

I övrig reglerar detaljplanen inte längre ljudklass B. Utöver ovan nämnda punkter har mindre justeringar förekommit.

Planbeskrivningen

- *Förtydligande om E4 som riksintresse, och att planområdet ligger inom riksintresset Arlanda flygplats påverkansområde.*
- *Förtydligande om kulturhistoriska lämningar i detaljplanens närområde.*
- *Förtydligande gällande hantering av trafikbuller, buller från utomhusidrott, och verksamhet- och industribuller.*
- *Komplettering gällande hantering av skyfall.*
- *Förtydligande gällande intrånget i habitatnätverket avseende barrskogsfåglar.*
- *Komplettering gällande redovisning av riksintressen.*
- *Komplettering gällande risk för ras och skred.*

I övrigt har mindre justeringar av förtydligandesyfte förekommit.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att omfattningen av ovanstående revideringar inte är av sådan betydelse att en ny granskning behöver göras.

Kontoret föreslår att förslaget till detaljplan godkänns av stadsbyggnadsnämnden och överlämnas till kommunfullmäktige för antagande när erforderliga genomförandebeslut har fattats.

Bakgrund

Förslagets syfte och huvuddrag

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra för bostäder, idrott med bl.a. en stor padelhall, hotell, kontor, verksamheter, torg och park i stadsdelen Kista. Kvarteret ska bidra till en funktionsblandad mötesplats som skapar en levande stadsmiljö för boende och besökare i Kista. Detaljplanen syftar till att möjliggöra för två höghus vars arkitektur ska utformas med hög kvalitet. Aktiva bottenvåningar med flera entréer mot gator och torget ska bidra till en levande och trygg stadsmiljö. En bostadsgård ska placeras ovanpå de lägre delarna för att skapa en gemensam mötesplats för de boende.

Granskning

Aktuell detaljplan har skickats ut för granskning under perioden 2022-08-24 – 2022-09-20. Information skickades ut enligt sändlista till remissinstanser, berörda sakägare enligt fastighetsförteckningen samt andra intressenter som under samrådet skriftligen framfört synpunkter. Planförslaget visades i Tekniska Nämndhuset samt på stadsbyggnadskontorets hemsida, www.stockholm.se/detaljplaner.

Synpunkter inkomna under granskning

Nedan redovisas en sammanfattning av de synpunkter som inkom under granskningen. Yttrandena i sin helhet finns att ta del av i planakten. Stadsbyggnadskontorets kommentarer och ställningstagande redovisas i kursiv stil.

Remissinstanser

Länsstyrelsen

Länsstyrelsens yttrande återges nedan i sin helhet.

Länsstyrelsen bedömer utifrån ingripandegrunderna i 11 kap. 10 § PBL att kommunen inte har visat att planförslaget uppfyller krav avseende frågor som rör hälsa och säkerhet gällande buller, översvämningrisk och risk för skred.

Buller

Bebyggelsen har utformats med en sammanhållen bebyggelse i olika byggnadsvolymer och utgörs av en skärmande byggnad mot E4, en lägre byggnad i vinkel samt två höga punkthus mot Torshamnsgatan. Länsstyrelsen konstaterar att byggelsen har omformats sedan samrådsskedet. Kommunen bedömer att en hög ljudkvalitet kan erhållas med hänsyn till bullernivåer från E4:an och Torshamnsgatan genom föreslagen byggnadsutformning och lägenhetsplanlösning, samt med vissa bullerdämpande åtgärder. Enligt kommunen innehålls riktvärdena i förordning 2015:216 om trafikbuller vid bostadsbyggnader. Enligt trafikbullerförordningen ska utomhusbuller beräknas vid fasad vilket enligt länsstyrelsens bedömning medför att de bullernivåer som redovisas innanför balkongskärmen inte utgör grund för beräkningar av ljudnivåer vid fasad i enighet med trafikbullerförordningens bestämmelser. Åtgärder, så som helt eller delvis inglasade balkonger, är enligt länsstyrelsen inte förenliga med trafikbullerförordningens bestämmelser. Enligt bullerutredningen ligger ljudnivåerna för 41-våningshuset på 61-65 dBA på tre sidor av huset. Nivåerna på den fjärde sidan, mot Torshamnsgatan, ligger på 56-60 dBA, vilket innebär att en ljuddämpad sida inte kan ordnas. Platsspecifika bestämmelser som säkerställer åtgärder som kompenserar detta

behöver därför införas i plankartan för lägenheter som är större än 35 kvm. I planen möjliggörs en anläggning för utomhusidrott samt byggnader för verksamheter. I samrådet påtalade vi vikten av att dels bedöma buller från planerade idrottsanläggningar, dels buller från planerade verksamheter och påverkan på de planerade bostäderna. Våra synpunkter från samrådet kvarstår i denna del. Kommunen behöver komplettera planbeskrivningen med en redovisning av bullernivåer, bedömning i förhållande till riktvärden för industri och verksamhetsbuller och eventuellt säkerställande av utformning och åtgärder så att aktuella riktvärden innehålls.

Översvämningsrisk

Inom planområdet finns en lågpunkt dit vatten samlas. Genomförandet av planförslaget förutsätter omfattande åtgärder för att hantera översvämningsrisken vid ett 100-årsregn med klimatfaktor. Länsstyrelsen anser att kommunen behöver komplettera planhandlingarna med information om såväl val av modellering som föreslagna åtgärder. Utifrån redovisat underlag kan vi inte bedöma om hanteringen av översvämningsrisken är tillräcklig inför att detaljplanen antas. I PM Skyfallsmodellering (WSP, 2022-09-16) anges att analysen utgår från ett blockregn (som utgår från ett genomsnitt, dvs. att regnet har samma intensitet hela tiden) som visar 68 mm nederbörd under 1 timme. Länsstyrelsen anser att detta inte avspeglas i de regnmängder som redovisas i PM:et gällande uppdelning efter markanvändning. Vi befarar att översvämningsrisken kan ha underskattats och anser att kommunen behöver se över vilka regnmängder som använts i analysen. Om kommunen vill förlita sig på ledningsnätets kapacitet för att hantera översvämningsrisken bör kommunen i planhandlingarna motivera varför blockregn används som utgångspunkt vid simulering. Enligt dagvattenutredningen (WSP, 2022-08-18) är Stockholm Vatten och Avfalls (SVOA) ledningsnät och dagvattentunnel avsedda för att ta emot flöden som motsvarar ett 10-årsregn utan klimatfaktor. I PM Skyfallsmodellering (WSP 22-09-16) antas ett avdrag för ledningsnätet för vägar och tak på 38 mm nederbörd. Kommunen behöver motivera att avdraget är rimligt utifrån kapaciteten hos SVOA:s ledningsnät. Vidare antas ledningsnätets kapacitet i Sollentuna motsvara ett 30-årsregn med 30 minuters varaktighet. Ledningsnäten i redan bebyggda områden är sällan dimensionerade för ett 30-årsregn. Även detta antagande behöver därför motiveras. I PM Skyfallsmodellering (WSP 2022-09-16) framgår att det finns flödesvägar från flera områden utanför planområdet som rinner mot en lågpunkt på Torshamnsgatan. Inga flödesvägar finns från lågpunkten. Trots detta redovisar kommunen att vatten samlas inom en mindre yta med små djup på Torshamnsgatan. Vi saknar en redovisning av vad detta beror på. Om det finns en planerad

avtappning till ledningsnätet behöver det framgå i underlaget eller planhandlingarna.

Kommunen behöver redovisa att de förutsättningar och antaganden som ligger till grund för skyfallsanalysen (WSP 2022-08-18) utgår från lösningar som är genomförbara. Detta gäller bland annat om avtappning till ledningsnätet tillgodoräknas för hantering av översvämningsrisk inom eller utanför planområdet. Även skyfallsytornas lämplighet behöver motiveras utifrån markförhållanden och den vattenvolym som ska omhändertas. Kommunen behöver komplettera planhandlingarna med en redovisning av hur lösningar och åtgärder som är en förutsättning för markens lämplighet ska säkerställas. Detta gäller särskilt de åtgärder som inte kan regleras på plankartan, exempelvis de provisoriska torrdammarna, vallar vid intilliggande parkering samt åtgärder kopplade till Torshamnsgatan. En beskrivning av tidplan samt vem som ansvarar för att åtgärderna ska vidtas bör även inkluderas i planhandlingarna.

Risk för ras och skred

Planområdet ligger i ett område med lera. Inom och intill planområdet planeras torrdammar för att hantera översvämningsrisken. Kommunen behöver redovisa om dammarna påverkar stabiliteten inom planområdet. Åtgärder som krävs för att marken ska bli lämplig för föreslagen användning med hänsyn till risk för skred ska om möjligt regleras på plankartan.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Trafikbuller

Miljö- och hälsoskyddsnämnden (MHN) ställer sig positiv till att det finns planer på att ändra den skyltade hastigheten på Torshamnsgatan från nuvarande 50 km/tim till 40 km/h.

MHN påpekar att det står i planbeskrivningen att detaljplanen säkerställer ljudklass B för bostäder. Denna planbestämmelse saknas dock i plankartan och MHN anser att plankartan bör kompletteras med denna bestämmelse.

Gällande trafikbuller anser MHN fortfarande att de små enkelsidiga lägenheterna som planeras inte är en bra lösning ur ljudmiljösynpunkt. MHN menar att trafikbullerförordningens riktvärden innehålls men en bättre ljudkvalitet på aktuell plats skulle kunna möjliggöras genom en annan utformning av byggnaderna, exempelvis i form av kvartersbebyggelse, och att riktlinje enligt stadens ”Vägledning för hantering av omgivningsbuller vid bostadsbyggande i Stockholm” borde ha varit

utgångspunkt i utformningen av bostäderna. MHN anser dock att smålägenheterna är godtagbara på platsen om man genomför den förbättring av ljudkvaliteten som föreslås med hjälp av bullerdämpande balkonger samt krav på ljudklass B inomhus. Dessa förbättrande åtgärder bör dock säkerhetsställas i plankartan.

Dagvatten och skyfall

MHN konstaterar att dagvattenutredningen innehåller en beskrivning av det planerade skelettjordsmagasinet, vilket också möjliggörs genom en planbestämmelse på plankartan. Det planeras för två provisoriska torrdammar utanför planområdet för att ta hand om skyfallsvatten från exempelvis Sollentuna, E4:an, delar av Torshamnsgatan samt från lokalgator inom planområdet. MHN anser att det i planhandlingarna bör framgå hur det säkerställs att dessa dammar anläggs.

Naturmiljö

MHN bedömer att intrång i habitatnätverket för barrskogsfåglar är delvis beaktat i och med att relativt stora delar av skogspartiet som planområdet berör skyddas som park i plankartan. MHN anser att förlusterna för arterna som är knutna till trädmiljöerna pga. dagvattendammen kan mildras av att det sparas träd i så hög utsträckning som möjligt. MHN föreslår att befintlig död ved och död ved som uppkommer i samband med avverkning, tas om hand och placeras ut i faunadepåer i den närmaste omgivningen. För att fortsatt bibehålla en viss funktion anser MHN att olika träd och buskar av inhemska arter bör planteras in som en finmaskig grönstruktur i den nya bebyggelsen och med fördel barrväxter inom just spridningsstråket för barrskogsfåglar. Inte minst för parkmarken inom planområdet samt för trädallén längst med den nya gatan sydöst inom kvarteren och väster om parken. Sammanfattningsvis anser MHN att planhandlingarna bör kompletteras med information om vilka kompensationsåtgärder som planeras för intrånget i habitatnätverket avseende barrskogsfåglar samt avseende övriga inventerade fåglar som blir berörda av planförslaget.

Gällande den kullen med en lya för rödräv eller grävling inom planområdet anser MHN att både rävar och grävling förekommer allmänt i det omgivande landskapet. Borttagande av lyan bör dock enligt MHN göras under vintern (perioden nov-feb), för att reducera risken att det finns eventuella valpar i lyan vid tillfället.

Gällande artskyddsutredningen för mindre vattensalamander (Calluna, 2021) har MHN inget att erinra under förutsättning att Länsstyrelsens angivna villkor i dispensen uppfylls. Planbeskrivningen bör dock kompletteras med en redogörelse om vad den givna dispensen samt dess villkor innebär.

Förorenade områden

MHN anser att då föroreningar har påträffats inom planområdet överskridande riktvärden ska en underrättelse enligt miljöbalken (SFS 1998:808) 10 kap 11 § skickas in till miljöförvaltningen.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet

Skönhetsrådet står fast vid sina synpunkter från samrådet gällande förskola och kvartersstorlek. Skönhetsrådet anser att stadsbyggnadskontoret bör frångå idén om ett stort kvarter och istället hålla fast vid strukturplanen för Kista för att även framöver möjliggöra rörelse och spontana gångströmmar samt behålla den flexibilitet för framtida utveckling som finns i utbytbara kvarter.

Gällande förskolbehov framför Skönhetsrådet att enligt samrådsredogörelsen avser stadsbyggnadskontoret att utreda möjlighet till en förskola om åtta avdelningar utifrån det förskolbehov som de planerade bostäderna i detaljplanen genererar. Rådet finner detta positivt men kan inte ta ställning i denna del eftersom förskolan inte presenteras i granskningsunderlaget. Rådet vill återigen inskräpa att en bra förskolemiljö inte låter sig göras i slutskedet av planläggningen utan bör vara en utgångspunkt för densamma.

Kulturförvaltningen

Stadsmuseet framförde i samrådet att planhandlingarna saknade kommentarer om de övriga kulturhistoriska lämningar som enligt Fornminnesregistret finns i eller strax norr om områdets gräns (RAÄ-nummer Sollentuna 190:2 och Sollentuna 449), liksom deras status och hur planarbetet förhåller sig till dem. I övrigt bedömde Stadsmuseet att ingen kulturmiljö påverkas negativt av förslaget.

Stadsmuseet bedömer att förslaget inte påverkar kulturmiljövärden på ett negativt sätt. Området har en tradition av att bebyggas med stora komplex, med ett särpräglat och individualistiskt arkitektoniskt uttryck. Det gör området tåligt för förändringar och nya tillägg.

Stadsmuseet utgår ifrån att länsstyrelsen kontaktats för en bedömning av de övriga kulturhistoriska lämningarna invid området.

Stockholm vatten och avfall (SVOA) – Vattenfrågor

Allmänt

SVOA påpekar att den planerade bebyggelsen ligger i riskområdet vad gäller översvämningar, till området sker även avrinning från både E4:an och Sollentuna kommun. Grundvattennivån är hög i

området och marken är mestadels lera, vilket kräver tekniska lösningar för anläggandet av dagvattenmagasin men delvis även olika förstärkningar av ledningsbädden. I urbana stråket finns nyförlagd dagvattenledning dimension 2000 på pålad platta.

Vattentryck

Enligt SVOA kan vattenanslutning ske från Torshamnsgatan. Lägsta trycknivå under normala förhållanden i förbindelsepunkt motsvarar nivån +85 meter och högsta nivån av ca +105 meter över stadens nollplan. Om intern tryckstegring erfordras bekostas sådana ej av SVOA. SVOA framför att eftersom kvarteret är stort och även innehåller flera olika typer av verksamheter kommer troligen sprinkler behövas. Detta kräver en rundmatning av vattenförsörjningen vilket innebär ett ledningsnät runt kvarteret.

Kapacitet/utbyggnad/VA-anslutning

Enligt SVOA ligger området inom verksamhetsområde för dricksvatten, spillvatten och dagvatten. I exploateringsområdets östra del finns en dagvattentunnel. Befintligt ledningsnät finns i Torshamnsgatan och i urbana stråket.

Idag har SVOA bara fått information om en önskad anslutningspunkt för hela kvarteret. Kommande anslutningspunkter och förändringar i gatuhöjd runt kvarteret kan kräva utbyggnad av ledningsnätet i området med förändringar mot det nu liggande förslaget med bara en anslutningspunkt. SVOA anser att vattenledningsnätet behöver byggas ut runt kvarteret för att uppnå rundmatning och säkra vattenförsörjningen.

Dagvattenhantering

Den separata skyfallsutredningen (PM Skyfallsmodellering Sporthotellet, WSP 2022) fanns inte när SVOA skrev detta yttrande. SVOA:s granskning har fokuserat på allmän platsmark (Dagvattenutredning Sporthotellet, WSP 2022-08-18). SVOA förutsätter att dagvattenutredningarna för både allmän platsmark och kvartersmark följer stadens checklista och att dagvatten från kvartersmark ansluts till det allmänna ledningsnätet efter rening och fördröjning enligt stadens åtgärdsnivå.

Det vatten som i nuläget samlas i lågpunkten vid skyfall leds om till fyra åtgärder, kallade åtgärd 1-4 i dagvattenutredningen (WSP 2022-08-18). SVOA anser att det inte framgår i utredningen om åtgärderna har en positiv eller negativ effekt på befintlig och planerad bebyggelse respektive ledningsnät. Utredningen bör kompletteras med denna information. I och med att en modellering har gjorts med åtgärderna 1-4 inklusive dagvattenledningar anser SVOA att utredningen bör redovisa i bild vilka dagvattenledningar

som varit inkluderade i modellen samt hur planerad skyfallshantering inom och utanför detaljplaneområdet kommer att påverka befintligt ledningsnät.

Gällande provisoriska skyfallslösningar anser SVOA att det innebär att åtgärderna flyttats till nya områden som fortsatt kommer att ha samma problem som aktuellt detaljplaneområde när nya exploateringar blir aktuella. SVOA menar att skyfallshanteringen i området bör planeras med hänsyn till den planerade framtida utvecklingen av området.

SVOA ställer sig frågande kring att en sträcka av Torshamnsgatan har projekterats om för att kunna avleda skyfallsflödena till en provisorisk åtgärd. SVOA anser att det behövs en redovisning av hur nödvändiga ombyggnationer av gatan säkerställs om inte Torshamnsgatan också inkluderas i detaljplanen och om föreslagen ombyggnation är genomförbar med avseende på nivåer och täckningar på befintliga ledningar.

SVOA anser att det saknas redovisning av lägsta nivåer för gator och husgrunder med avseende på översvänningsrisker. Plankartan bör kompletteras med marknivåer samt nivåer för entréer och färdigt golv som möjliggör en säker skyfallshantering. Vidare anser SVOA att dagvattenutredningen bör kompletteras med kritiska markhöjder inom och utanför detaljplanen samt vilka delavrinningsområden som leds till respektive dagvattenåtgärd. Detta bör framgå eftersom delavrinningsområdena till respektive dagvattenåtgärd är viktig för höjdsättningen inom planen. Dagvattenutredningen kompletteras med en avrinningsplan.

SVOA framför också att detaljplanen ligger i ett instängt område. Därför är ett 30-årsregn inklusive klimatfaktor dimensionerande, vilket innebär att flödesberäkningar samt beräkning av behovet av ytterligare fördröjning utöver åtgärdsnivån bör uppdateras i dagvattenutredningen. Den fördröjningsvolym som behövs utöver åtgärdsnivån innan anslutning till Järva dagvattentunnel bör ligga inom plangränsen och ytan reserveras i plankartan.

SVOA har synpunkter på parken som en skyfallsåtgärd. SVOA anser att den yta som markeras Park i plankartan behöver kompletteras med marknivåer och utbredning av föreslagen torrdamm.

Vad gäller torrdammar anser SVOA att om torrdammen både är tänkt att användas för fördröjning vid dimensionerande regn och som skyfallsåtgärd, bör utredningen redovisa hur torrdammen ska utformas med ytor, nivåer samt tekniska anordningar samt möjlig

anslutning till befintligt ledningsnät. Utformning samt framtida ägande och drift av anläggningen behöver samordnas och avtalas med berörda parter.

SVOA anser också att infiltrationsytan i parken (om ca 400 m², bestående av ett ytligt magasin med ett djup om 60 mm och ett underliggande poröst lager på 200 mm) bör markeras i plankartan med texten Infiltration samt höjder som säkerställer att ytan blir nedsänkt.

SVOA påpekar att grundvattennivåer i området är ca 1 m under befintlig mark. SVOA menar att planerade nedsänkta ytor samt infiltrationsytor bör utformas med hänsyn till risk för grundvattenuppträngning. Detta gäller samtliga anläggningar inom kvarters- och allmän platsmark.

Restriktioner

Tunnelanslutning till Järva dagvattentunnel är för dagvatten dimensionerat till ett befintligt 10-årsregn exklusive klimatfaktor. SVOA menar att dagvatten både från allmän platsmark och från kvartersmark måste fördröjas till ett 10-årsregn exklusive klimatfaktor innan anslutning till tunneln. Vad gäller anslutning av kvartersmark så får inte fördröjningsåtgärder tillgodoräknas. Detta då SVOA inte har någon rådighet inom kvartersmark och därmed inte kan säkerställa skick eller kapacitet av dessa.

Det finns dagvattenledningar inom planområdet som ska omnämnas i dagvattenutredningen. Inom det så kallade ”urbana stråket” finns en befintlig dagvattenledning med dimension 2000 mm. I dagvattenutredningen föreslås nya skelettjordar på bägge sidor av det urbana stråket. Skelettjordarnas utbredning i figur 18 behöver justeras utefter vad som får plats med tanke på befintliga ledningar inklusive skyddsavstånd.

Stockholm vatten och avfall (SVOA) – avfallsfrågor

SVOA påpekar att de krav och riktlinjer som finns gällande avfallshantering, sopsug, källsortering av förpackningar, fetavskiljare och angöring av hämtfordon ska uppfyllas i planförslaget. De riktlinjer, krav, mått m.m. som framgår i *Projektera och bygg för god avfallshantering* ska följas.

Sollentuna Energi och miljö (SEOM)

SEOM framför att de inte fick denna detaljplan på granskning, utan information om att planen var ute på granskning kom via Sollentuna kommun.

SEOM anser att konsekvenserna för skyfallsvatten påverkar Sollentuna kommun så mycket att detaljplanen inte kan antas. SEOM:s spillvattenpumpstation vid Bokvägen kommer att stå under vatten vid de skyfallsscenario som redovisas i skyfallsmodelleringen för detaljplanen. Vidare anser SEOM att torrdammen norr om detaljplanområdet (åtgärd 2) riskerar en högre vattennivå, och leder till att öka dämningen av trumman under E4:an och försämra situationen i Helenelund, Sollentuna.

SEOM föreslår en del kompletteringar i plankartan, bland annat med reserverade ytor för de åtgärder som krävs för att kunna hantera de regnvolymer som genereras i avrinningsområdet.

Utbildningsförvaltningen
Ingen erinran.

Svenska kraftnät

Enligt Svenska kraftnät finns två 220 kV-ledningar tillhörande transmissionsnätet för el inom planområdet. Svenska kraftnät planerar att riva ledningarna när förstärkningen av transmissionsnätet i Storstockholm är genomförd. Just nu anges planerat drifttagningsdatum 2029.

Svenska kraftnät ber i sitt granskningsyttrande att kommunen ändrar följande skrivelse i samrådsredogörelse: *”Vad gäller Svenska kraftnäts synpunkter om krafledningen och tillhörande ledningsrätt avser Stadsbyggnadskontoret att i fortsatt arbete och i dialog med Svenska kraftnät beakta Svenska kraftnäts intresse beträffande krafledningen; detta genom utförande av eventuella revideringar i detaljplanen för att anpassa planförslaget efter Svenska kraftnäts riktlinjer och behov”* till *”Vad gäller Svenska kraftnäts synpunkter om krafledningarna och tillhörande ledningsrätt avser Stadsbyggnadskontoret att i fortsatt arbete samråda med Svenska kraftnät beträffande ledningarna, detta genom att utföra de revideringar som krävs i detaljplanen för att anpassa detaljplanen till Svenska kraftnäts riktlinjer och rekommendationer så att detaljplanen är förenlig med Svenska kraftnäts ledningsrätt såväl som att person- och driftsäkerheten för anläggningarna säkerställs”*. Svenska kraftnät skriver vidare i sitt yttrande att om ovanstående synpunkter kvarstår vid ett antagande kan Svenska kraftnät komma att ta upp planen för prövning då Svenska kraftnäts synpunkter inte är tillgodosedda.

Svenska kraftnät har i ett tidigare skede lämnat ett yttrande till kommunen, daterat 2018-04-13, som kvarstår och bifogas. Frågor som Svenska kraftnät lyfte i samrådsskedet redovisas följande:

Svenska kraftnät menar att till dess att kraftledningarna tas ur drift och rivs kan inte detaljplanen förverkligas. Svenska kraftnät kan inte tillstryka aktuell detaljplan med hänvisning till att detaljplanen strider mot ledningsrätten för RL₁₅ och RL₁₇. Svenska kraftnät föreslår att detaljplanen ändras så att de moment som inte är förenliga med Svenska kraftnäts ledningsrätt kan aktualiseras först efter att kraftledningen har rivits.

Svenska kraftnät informerar vidare att anläggningsobjekt innehållande Svenska kraftnäts ledningar, stolpar, stationer och stationsområden finns att hämta via geodataportalen. Svenska kraftnät hänvisar slutligen till skrifterna *Elnät i fysisk planering* och *Vägledning för verksamhet vid markförlagd kabel i stamnätet*.

Svenska kraftnät skriver i sitt yttrande att om ovanstående synpunkter kvarstår vid ett antagande kan Svenska kraftnät komma att ta upp planen för prövning då våra synpunkter inte är tillgodosedda.

Svenska kraftnät anser vidare att en byggnad för idrottsanläggning kan räknas som stadigvarande vistelse om den innehåller arbetsplatser för heltidsarbete där personal befinner sig inom samma avstånd från kraftledning under en längre sammanhållen period.

Svenska kraftnät anser också att planerad gata på nordvästra sidan av kvarteret inte är genomförbar enligt aktuellt planförslag så länge kraftledningen är i drift då det står en kraftledningsstolpe på mark som är planerad för gata.

Trafikverket

Trafikverket framför att vägen E4 är utpekad som riksintresse för kommunikation. Vägen ligger i planområdets närområde och bör därför ha tagits upp i planhandlingarna. Trafikverket framför också att planområdet ligger inom riksintresset Arlanda flygplats påverkansområde vilket bör nämnas.

Trafikverket anser att utifrån markförhållanden i området bör det tydligare redovisas hur och om E4 kan påverkas av mark- och grundläggningsarbeten inom planområdet. Det framgår ej i planbeskrivningen hur mark- och grundläggningsarbeten ska utföras. Enligt trafikverket ska arbeten utföras på ett sätt som inte påverkar E4 och dess funktion. Det får exempelvis inte uppstå sättnings- och stabilitetsrisk till följd av markuppfyllnad och/eller schaktning. Trafikverket anser att detta behöver redovisas noggrannare för att visa och säkerställa att ingen påtaglig skada uppkommer på riksintresset E4.

Ellevio

Ellevio efterfrågar utrymme för minst två större inhysta nätstationer. För att klara elförsörjningen av samtlig tillkommande bebyggelse krävs ytterligare en inhyst nätstation. Ellevio specificerar i sitt yttrande de krav som ställs på elnätstationerna gällande bland annat storlek och lokalisering. Ellevio rekommenderar i första hand inhysning i markplan med direkt åtkomst till allmän mark för det stora ledningsstråk som angör nätstationen.

Vidare framför Ellevio att de har befintliga 11 kV och 0,4 kV ledningsnät i allmän mark längs med Torshamnsgatan. Ledningarna måste beaktas ifall åtgärder i allmän mark blir aktuella i samband med planens genomförande.

Områdesansvarig på Ellevio önskar fortsatt dialog avseende planens elförsörjning och inhysningar av nätstationer i byggnad. Planerade effekter för såväl byggkraft som färdiga anslutningar behöver presenteras för Ellevio i god tid inför elnätets dimensionering. Ellevio önskar fortsatt bli kallade till ledningssamordning.

Åtgärder i Ellevios befintliga anläggningar utförs efter beställning till Ellevio och bekostas av beställare.

Stockholms Exergi

Stockholm Exergi deltar i ledningssamordningsmöten, med kunder i området. Fjärrvärme och fjärrkyla finns intill detaljplaneområdet. Stockholm Exergi har ingen erinran i fråga gällande undermarksanläggningar.

Storstockholms brandförsvaret (SSBF)

Storstockholms brandförsvaret har i detta skede inga övriga synpunkter att tillägga avseende hantering av olycksrisker. SSBF:s tidigare yttranden i detta ärende i behovsbedömningen och i samrådet gäller fortfarande. När det gäller möjlighet till räddningsinsatser lyfter Storstockholms brandförsvaret behovet av att SBK tillsammans med förvaltaren av brandpostnätet säkerställer att brandvattenförsörjning finns i erforderlig omfattning. För ett konventionellt brandpostsystem rekommenderar SSBF ett avstånd om 75 meter från brandpost till uppställningsplats för räddningsfordon, dvs. 150 meter mellan två brandposter.

Trafikförvaltningen - Region Stockholm

Trafikförvaltningen anser att med den omfattande utveckling som planeras i Kista bör det planeras för busstrafik på Torshamnsgatan på sikt. Det nämns i trafikutredningen att det planeras för angöringsplatser utmed Torshamnsgatan vilket trafikförvaltningen

tycker är positivt. Trafikförvaltningen önskar fortsatt dialog om placering av dessa.

Sakägare enligt fastighetsförteckningen

Från sakägarkrets enligt fastighetsförteckningen har Svenska kraftnät med rättigheter inom planområdet, Trafikverket med rättigheter utanför planområdet, och Sollentuna kommun med fastigheter utanför planområdet kommit in med synpunkter. Synpunkterna är redovisade tidigare i detta dokument.

Synpunkter inkomna under samråd och granskning som ej tillgodosetts

- Frånga idén om ett stort kvarter och återgå till utbytbara kvarter.
- Reglera ljudklass B
- Reglering av plushöjder i parken för att säkerställa att parken blir nedsänkt.
- Förtydligande om ägande och drift av skyfallsåtgärder i planhandlingar
- Länsstyrelsens synpunkter i samråd och granskning angående åtgärder som krävs för att marken ska bli lämplig för föreslagen användning med hänsyn till risk för ras och skred ska regleras på plankartan.
- Två inhysta elnätsstationer inom planområdet.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Här ges ämnesvisa svar på det som inkommit under granskningen samt på de synpunkter som inte tillgodosetts enligt listan ovan.

Trafikbuller

Gällande länsstyrelsens och MHN:s synpunkt om detaljplanens utformning ur bullersynpunkt anser stadsbyggnadskontoret att med föreslagen byggnadsutformning och lägenhetsplanlösning kan bostäder med hög ljudkvalitet erhållas i både det höga bostadshuset, men också i bostäderna i lågdelen av kvarteret. Samtliga bostäder inom detaljplanen får högst 65 dB(A) vid byggnadens yttersta fasadskal. Detaljplaneförslaget kräver inga bullerdämpande åtgärder för att klara riktvärdena enligt trafikbullerförordningen. Därmed bedömer stadsbyggnadskontoret att det inte finns anledning till att detaljplanen ställer krav på ljudklass B i plankartan, utan krav enligt BBR gäller för ljudnivåer inomhus.

Höga bostadshuset. Lägenheter i 41-våningshuset uppnår riktvärden enligt trafikbullerförordningen. I de fasader som är utsatta för bullernivåer upp till 65 dB(A) är lägenheter mindre än 35 kvadratmeter planerade. Vid fasaden mot Torshamnsgatan där bullernivån är högst 60 dB(A) är det planerat för större lägenheter.

Bostäder i lågdel. Lägenheter i den lägre delen av kvarteret i sydväst uppnår också riktvärdena enligt trafikbullerförordningen. Tack vare den halvslutna strukturen som bostadsbebyggelsen har, kan genomgående lägenheter med tillgång till en bullerskyddad sida anordnas i den sydvästra delen av kvarteret. Hörnlägenheterna ska i så fall vara lägenheter mindre än 35 kvm. En alternativ planlösning med små lägenheter har också tagits fram. Båda alternativa planlösningarna uppfyller kraven enligt bullerförordningen utan behov av några bullerdämpandeåtgärder.

Förtydligande om balkonger. Av estetiska och bostadsskäl förses bostadsbyggnaderna i både det höga och det låga bostadshuset med balkonger. Balkongerna är en del av det arkitektoniska konceptet för byggnadernas fasadgestaltning. Balkongerna är heldragna, sträcker sig runt hela volymen i både den höga och den lägre bostadsvolymen i sydvästra delen av kvarteret och skyddar lägenheterna. Balkongerna har täta räcken för att minska blåsten och öka komforten på balkongerna. Vidare förses undersidan av balkongplattan ovan balkongerna med en infärgad träullsplatta för att minska betongkänslan, ge ett trevligare intryck av balkongerna samt ge bättre dagsljus i lägenheten. För att utnyttja denna utformning för effektiv bullerdämpning kommer 45 mm mineralull att placeras ovan de infärgade träullsplattorna. Balkongerna är reglerade som öppenarea i plankartan vilket innebär att lägenheterna inte får placeras i fasaden, utan bara balkonger får finnas inom 1,6 meter från fasadliv. Resultatet blir att lägenheternas vägg där fönster placeras är utsatt för lägre bullernivåer än vad det yttersta fasadskalet som egentligen är balkongfronter är utsatt för. På detta sätt dämpas trafikbullret med 5-8 dB(A) vid lägenhetsvägg, vilket möjliggör att rekommenderade riktvärden i Stockholms stads vägledning för hantering av omgivningsbuller vid bostadsbyggande i Stockholm kan uppnås. Det är viktigt att komma ihåg att bostadsbyggnadernas verkliga fasad där balkongsfronten ligger också uppfyller riktvärdena enligt bullerförordningen, och balkongerna är således en bonus och inte en bullerdämpande åtgärd. Läs mer om det i planbeskrivningen under avsnittet "Störningar och risker - Trafikbuller".

Sammanfattningsvis bedöms samtliga planerade bostäder i detaljplanen klarar riktvärdena enligt bullerförordningen utan några tekniska åtgärder. Med balkonger, som har en estetiskt och boendefunktion, möjliggörs bostäder som uppnår de rekommenderade riktvärdena i Stockholms stads vägledning för hantering av omgivningsbuller vid bostadsbyggande i Stockholm. Bostäderna har också tillgång till en bostadsgård med en bullernivå lägre än 50 dB(A). Därmed bedöms det att planförslaget möjliggör en god boendemiljö ur ett bullerperspektiv.

Dagvatten och skyfall

Efter granskningskedet har skyfall utretts vidare, och skyfallsutredningen kompletterats (Skyfallsanalys - komplettering WSP 2023-03-10). För att hantera skyfall har flera skyfallsåtgärder föreslagits inom och utanför detaljplaneområdet. Skyfallsanalysen visar att när detaljplanen är genomförd kommer skyfallsvatten ansamlas i de anvisade skyfallsytorna. Resultaten visar att det inte sker någon förändring av maximala vattendjup i Sollentuna vid en jämförelse av befintligt och framtida scenario. Skyfallsanalysen visar också att det maximala vattendjupet uppgår till 0,2 meter i anslutning till Torshamnsgatans lågpunkt. Med utgångspunkt i att maximalt vattendjup uppgår till cirka 0,2 meter samt att vatten endast blir stående under en begränsad tid, bedöms det inte finnas risk att utryckningsfordon skulle hindras att ta sig fram. Utformningen av planerade lokalgator inom detaljplanen gör även att det finns alternativa vägar som kan nyttjas för att ta sig fram, vilket gör att det finns ytterligare en säkerhetsmarginal. Resultaten visar också att det inte sker någon förändring av maximala vattendjup i Kista äng vid en jämförelse av befintligt och framtida scenario.

Länsstyrelsen lyfte frågan om blockregn och regnmängd i skyfallsmodelleringen i sitt granskningsyttrande. Efter leverans av skyfalls-PM upptäcktes felaktigheter i tabellen över regnmängderna. I modellen var de korrekta, men vissa justeringar gällande fördelningen mellan hur nederbördsbelastningen fördelas på ytan och i ledningsnätet har gjorts till det uppdaterade skyfalls-PM:et. Staden anser att det är lämpligt att använda sig av blockregn då ledningsnätet med befintlig dagvattentunnel har kapacitet att hantera för- och efterregnet i ett CDS-regn. Dessutom är det toppen på regnet i CDS-regnet vilket motsvarar blockregn som behöver fördröjas inom planområdet. För mer ingående beskrivning av nederbördsbelastning och hantering av ledningsnätet se uppdaterat skyfalls-PM.

Länsstyrelsen lyfte även frågor gällande SVOA:s och Sollentunas ledningsnätskapacitet i sitt granskningsyttrande. Gällande SVOA har staden under systemhandlingsarbetet haft en tät dialog med SVOA kring ledningsnätskapacitet i området. Eftersom den hydrauliska modell som byggts upp över området även inkluderar ledningsnätet inom planområdet så belastas planområdet med både ytavrinning och det vatten som avrinner till området genom dagvattensystemet. Förutsättningarna har varit att endast ett 10-årsregn får släppas till dagvattentunneln och allt överstigande behöver fördröjas ytligt. Åtgärder för detta har samordnats med SVOA. Gällande Sollentunas ledningsnätskapacitet ansågs att detta kunde förtydligas i det tidigare skyfalls-PM:et då det inte gjordes

något avdrag på nederbördsbelastningen motsvarande 30-årsregnet utan det hade endast påverkan på fördelningen av nederbördsvolymen mellan ytlig avrinning och avrinning i dagvattensystemet från Sollentunasidan. Både ytlig avrinning och avrinning i dagvattensystemet från Sollentunasidan bidrar med avrinning till kulverten som går under E4:an och leder vatten till planområdet. I de uppdaterade beräkningarna har fördelningen justerats till att dagvattensystemet kan avleda 10-årsregnet till kulverten under E4an.

Länsstyrelsen lyfte också en fråga om ansamling av vatten på Torshamnsgatan i sitt granskningsyttrande. Länsstyrelsen undrar vad ansamlingen kan beror på. Lokalt kring lågpunkten på Torshamnsgatan har ledningsnätet en betydande roll att avleda vatten vid skyfall och förhindra att vatten blir stående på gatan. Aktuella dagvattenledningar finns med i modellen och visar på god kapacitet. Utöver det har höjdsättningen i korsningen mellan Torshamnsgatan och urbana stråket anpassats så att vatten bräddat från Torshamnsgatan ner i parken innan vattennivån når byggnadens entréer.

Gällande planens påverkan på Sollentuna kommuns översvämningsrisk vid skyfall upptäcktes fel i beräkningarna efter granskning där olika nederbördsbelastning hade applicerats på Sollentunasidan vid de två scenarierna, befintligt och vid ny exploatering, vilket förklarade skillnaden i översvämningsutbredning mellan de två scenarierna. Uppdaterade beräkningar har utförts med korrekt nederbördsbelastning som visar att den nya exploateringen för detaljplanen inte påverkar översvämningsrisken vid skyfall uppströms kulverten under E4:an på Sollentunasidan, se uppdaterat skyfalls-PM.

Gällande frågan kring hur det säkerställs att de provisoriska torrdammarna kommer att genomföras understryker stadsbyggnadskontoret att det är Stockholms stad som äger marken där de provisoriska torrdammarna är tänkt att anläggas. Staden ser till att allmän platsmark, både inom och utanför planområdet, ska fungera vid skyfall även efter genomförandet av aktuellt kvarter, och att befintlig och planerad bebyggelse i närområdet av detaljplanen inte översvämmas. Dessutom tar Stockholms stad fram ett dokument som beskriver ett tillvägagångssätt för att säkerställa skyfallsstyr utanför detaljplan. Tillvägagångssättet som föreslås är:

- I planprocessen identifieras att skyfallsåtgärder utanför detaljplanområdet är erforderliga. Åtgärdsbehov utanför planområdet detaljplanområdet beskrivs i exploateringskontorets systemhandling och ingår i*

genomförandebeslut. I genomförandeskedet genomförs åtgärder utanför detaljplanområdet som bedöms nödvändiga för skyfallshantering först, dvs. innan som behöver skyddas. Om en yta för skyfallshantering inrymmer även möjlighet till dagvattenhantering eller utpekad LÅP-åtgärd, behöver detta samplaneras. Genomförandebeslut tas innan detaljplan antas.

- *I planbeskrivningen för detaljplanen formuleras att "skyfallet hanteras utifrån åtgärd beskriven i systemhandlingen/genomförandebeslutet samt i aktuell dagvatten/skyfallsutredning.*
- *Åtgärden inkluderas i planprojektets kalkyler och blir en del av politiska beslut.*
- *För att säkerställa av åtgärden finns kvar över tid behöver skyfallsåtgärder dokumenteras och information om dem vara tillgängliga för framtida exploateringsprojekt samt drift och underhåll, exempelvis GIS-skick med skyfallsåtgärder i miljöbarometern och andra interna kartverktyg.*

Plankartan har inför antagandeskedet kompletterats med avgränsning av de ytor som behövs för hantering av dagvatten och skyfallsvatten i den planerade parken inom detaljplaneområdet. Två illustrationstexter "fördröjningsyta" och "översvämningsområde" har införts på respektive område. Illustrationstexten "provisorisk torrdamm för hantering av skyfall" har införts utanför planområdet.

Sammanfattningsvis bedöms att vid 100-årsregn med klimatfaktor 1,25 uppstår inga vattenansamlingar som riskerar att skada planerad bebyggelse eller vara en fara för liv och hälsa. Vattnet ansamlas i stället i de anvisade skyfallsytorna. Med föreslagna skyfallsåtgärder bedöms att detaljplanen är lämplig med avseende på översvämningsrisker.

Gällande SVOA:s synpunkter om hantering av dagvatten och skyfall har Stockholms stad genom exploateringskontoret haft en kontinuerlig dialog med SVOA under tiden som skyfall och dagvatten utreddes, och systemhandlingar för allmän platsmark togs fram. Exploateringskontoret har dessutom tagit fram ett PM för systemhandling vilket är en beskrivande text till ritningarna för att begripa vad som har gjorts och varför. Stadsbyggnadskontoret anser därmed att SVOA:s synpunkter är tillgodosedda.

Stadsbyggnadskontoret noterar SVOA:s input gällande vattentryck, behov av sprinkler och rundmatning för vattenförsörjningen.

Frågorna bedöms vara en genomförandefråga och kommer att hanteras i genomförandeskedet.

SVOA ställer en fråga om hur nödvändiga ombyggnationer av gatan säkerställs om inte Torshamnsgatan också inkluderas i detaljplanen. Stadsbyggnadskontoret anser att en ombyggnation av Torshamnsgatan med syftet att leda av skyfallsvatten till torrdammen belägen sydväst om planområdet kan genomföras utan något behov av ändring i gällande detaljplan. Torshamnsgatan är planlagd som GATA i gällande detaljplan. Gällande detaljplan reglerar inga plushöjder på GATA vilket innebär att Torshamnsgatans höjdsättning kan justeras utifrån gatans behov, och utifrån behovet av hantering av skyfall.

Gällande SVOA:s synpunkt om behov av en redovisning av lägsta nivåer för gator och husgrunder med avseende på översvämningsrisker har plankartan inför antagandeskede kompletterats med flera planbestämmelser under rubrikerna "markens anordnande och vegetation" och "skydd mot störningar". Detta för att säkerställa att vatten rinner åt rätt håll mot de planerade skyfallsåtgärderna, och för att säkerställa att den planerade bebyggelsen inte blir översvämmad vid skyfall.

Gällande SVOA:s synpunkt kring en reglering av marknivåer i den planerade parken samt utbredning av föreslagen torrdamm så bedömer stadsbyggnadskontoret inte det som nödvändigt i planeringsskedet. Detaljplanen möjliggör för en park. Utredningar visar att parken med den utformningen som den har kan hantera en viss volym skyfallsvatten. En detaljstudie av parkens utformning sker i projekteringsskede. Samma gäller för torrdammarna. Stadens har övervägt att torrdammarna ska ha en provisorisk funktion. Därför ingår torrdammarna inte i detaljplanen. Det ligger inom stadens ansvar att i projekteringsskede utforma parken och torrdammarna på ett sätt som kan hantera den tänkta volymen vatten vid skyfall. Detaljplanen kommer därför inte reglera nivåer i parken, inte heller utbredning av föreslagna torrdammarna utanför planområdet.

Stadsbyggnadskontoret noterar SVOA:s synpunkt om utformning, ägande och drift av torrdammarna. Frågan är dock inte en planfråga. Berörda parter behöver avtala om frågor som berör ägande och drift av torrdammarna. Utformningen av torrdammarna är en genomförandefråga och kommer att detaljstuderas vid projektering av systemhandlingar.

Stadsbyggnadskontoret noterar också SVOA:s synpunkt om att skyfalls och dagvattenåtgärderna behöver framgå av plankartan. Plankartan har inför antagandeskede reviderats så att det framgår

av plankartan vilka ytor är avsedda för dagvattenhantering och skyfallshantering. Detaljplanen reglerar däremot inte höjder i parken. Frågan kommer att studeras noggrann under arbetet med projektering av systemhandlingar för allmän platspark. Det ligger inom stadens ansvar att se till att området fungera även efter planens genomförande. Att använda parken som en skyfallslösning har varit en viktig del av skyfallsåtgärderna i projektet. Parken ska vara nedsänkt för att fungera som en skyfallsyta. Mot denna bakgrund bedömer stadsbyggnadskontoret att det inte är nödvändig att reglera plushöjder i parken.

Gällande SVOA:s synpunkt om höga grundvattennivåer i området så har frågan utretts närmare inför antagande. Grundvatten i området är inte en fri grundvattenyta, utan det är ett grundvattenmagasin i friktionsjord under ett mäktigt lerlager. Lerlagret fungerar som ett naturligt och tätande geomembran. Så länge grundkonstruktionen inte punkterar lerlager finns det inget grundvatten i området som kan påverkas eller ledas bort. Det bedöms att detta inte blir aktuellt i detaljplanens fall. Åtgärderna på allmän platsmark innebära inte heller intrång i grundvatten. För gator behöver marken fyllas upp till befintlig marknivå. Uppflytningen tillsammans med markens topografi skapar volym för dagvatten och skyfallsåtgärder bland annat torrdammar.

Ras och skred

Länsstyrelsen hade i sitt granskningsutlåtande synpunkter om risk för ras och skred. Länsstyrelsen ansåg att kommunen behövde redovisa om torrdammarna påverkar stabiliteten inom planområdet, och att eventuella åtgärder med hänsyn till risk för skred ska regleras på plankartan. Stadsbyggnadskontoret vill understryka att marknivåerna i området ska höjas och då jordlagerföljden utgörs av fyllning på lera måste säkerheten mot skred säkerställas för de planerade förhållandena. Detta har gjorts i systemhandlingsskedet, och inom områden med låg säkerhet mot skred har åtgärder föreslagits, så som jordförstärkning. Med dessa föreslagna åtgärder erhålls god säkerhet mot skred. Stabiliteten mot E4 och den befintliga bullervallen förutsätts vara tillfredställande i dagsläget och då nivåerna inte ska sänkas i anslutning till dessa bedöms stabilitetsförhållandena förbättras ytterligare och säkerheten mot skred öka i planerat skede. Risk för ras i friktionsslänter bedöms inte vara aktuellt. Klimatpåverkan i form av ökad nederbörd och förhöjda temperaturer påverkar inte denna bedömning.

Naturmiljö

Stadsbyggnadskontoret noterar MHN:s synpunkter om behovet av kompensationsåtgärder gällande intrånget i habitatnätverket

avseende barrskogsfåglar och övriga inventerade fåglar. Förlusterna på grund av bebyggelse och vägar eller på grund av de planerade skyfallsdammarna bedöms kunna kompenseras inom detaljplanen, genom plantering av nya träd i den planerade parken och i den kommande gatustrukturen. Detta kommer att studeras närmare i det fortsatta arbetet med projektering av systemhandlingar för allmän platsmark. Arter som främjar barrskogsfåglar kommer att beaktas i den fortsatta processen. Det ställs dock inget krav på kompensationsåtgärder för de förvunna värdeelementen enligt lagstiftning, men staden som markägare har ambitionen att genom ekologiska åtgärder kompensera dem arterna som försvinner i så stor utsträckning som möjligt.

Stadsbyggnadskontoret noterar också MHN:s kommentar om lämplig tidpunkt för borttagande av lyan för rödräv eller grävling, och förmedlar frågan till genomförandeskedet. Gällande de villkor som länsstyrelsen har skrivit in i dispens för tillfällig fångst av mindre vattensalamander kommer staden se till att villkoren blir uppfyllda inför en flytt av dem mindre salamandrarna. Detta är dock en genomförandefråga, och kommer att ske först när planen har fått laga kraft.

Förorenade områden

Stadsbyggnadskontoret noterar MHN:s kommentar om att en underrättelse enligt miljöbalken ska skickas till miljöförvaltningen. Exploateringskontoret i egenskap av markägare kommer att skicka in underrättelse till miljöförvaltningen.

Bebyggelsestruktur

Stadsbyggnadskontoret noterar Skönhetsrådets synpunkt gällande kvarterets bebyggelsestruktur och skala. I och med att idrott har varit ett bärande koncept i projektet var en sammanslagning av dem mindre kvarteren till ett större kvarter oundviklig för att få till den ytan som krävdes för en större idrottshall integrerad i kvarterets bebyggelsestruktur. Efter plansamrådet bearbetades planförslaget med syftet att säkerställa genomgående passager med större entréer mot alla anslutande gator, för att möjliggöra flöden genom kvarteret. Detta tillsammans med aktiva och uppglasade bottenvåningar med en variation avseende volym och innehåll säkerställer att kvarteret blir en välintegrerad del i stadsdelen Kista.

Förskolbehov

Detaljplanen möjliggör inte en förskola då stadsdelsförvaltningen anser att ett eventuellt behov av förskoleplatser kan tillgodoses i de befintliga och planerade förskolorna i detaljplanens närområde.

Fornlämningar

Stadsbyggnadskontoret noterar kulturförvaltningens kommentar om de övriga kulturhistoriska lämningarna utanför planområdet. Planbeskrivningen kommer att kompletteras med uppgifter om lämningarna, deras status och hur planarbetet förhåller sig till dem. Staden har under planprocessen haft kontakt med länsstyrelsen gällande fornlämningar. Enligt länsstyrelsen är lämningarna inte bedömda som fornlämningar så inget tillstånd krävs från länsstyrelsen vid ett eventuellt ingrepp. Länsstyrelsen anser dock att det är allas ansvar att akta om vår kulturmiljö vilket innebär att även övriga kulturhistoriska lämningar ska undvikas om det är möjligt. Lämningarna ligger utanför planområdet, och utanför den ytan som är avsedd för en torrdamm nordöst om detaljplanområdet. Stadsbyggnadskontoret bedömer därmed att de kulturhistoriska lämningarna inte berörs av detaljplanen.

Avfallshantering

Stadsbyggnadskontoret noterar SVOA:s krav och riktlinjer gällande avfallshantering. Hela området ska anslutas till en ny stationär sopsugsanläggning. På kvarteretsmark finns också plats för sopnedkast till sopsugssystemet. I förslaget som ligger till grund för planförslaget finns flera utrymmen i bottenvåningen av kvarteret som kan användas för källsortering och avfallsrum för planerade bostäder och verksamheter i kvarteret. Angöring för avfallsbilar är möjligt på de planerade angöringsplatserna på angränsande gator. De föreslagna gatorna inom planområdet är möjliga att utforma på flera olika sätt och exakt placering av miljörum och angöringsfickor kan komma att förändras. Stadsbyggnadskontoret bedömer att planförslaget har goda förutsättningar för att hantera sophämtning enligt de riktlinjer som finns.

Svenska kraftnäts kraftledning

Stadsbyggnadskontoret noterar Svenska kraftnäts synpunkt om att en text i samrådsredogörelsen behöver revideras i enlighet med Svenska kraftnäts förslag. Det går tyvärr inte revidera i samrådsredogörelsen i det här skedet. Samrådsredogörelsen är ett dokument som sammanställer samrådssynpunkter direkt efter plansamrådet, och redovisas för stadsbyggnadsnämnden som underlag för nämnden att fatta beslut om detaljplanen. Samrådsredogörelsen är diarietörd och tillgänglig för allmänheten sen samrådet redovisades för stadsbyggnadsnämnden i oktober 2018. Stadsbyggnadskontoret har dock reviderat planförslaget inför antagandeskedet för att anpassa detaljplanen till Svenska kraftnäts riktlinjer och rekommendationer så att detaljplanen är förenlig med Svenska kraftnäts ledningsrätt såväl som att person- och driftsäkerheten för anläggningarna säkerställs. Nedan redovisas i

detalj hur Svenska kraftnäts synpunkter i samråd och granskningsskedet har omhändertagits.

Svenska kraftnäts ledningsrätt har varit en förutsättning i detaljplanens utformning. Detaljplanen möjliggör ingen byggrätt inom den ytan som belastats av Svenska kraftnäts ledningsrätt. Däremot möjliggör detaljplanen en utbyggnad av kvarteret mot nordöst när kraftledningen är borta. Detta säkerställs i detaljplanen genom en administrativ bestämmelse; a_1 . Bestämmelsen a_1 säkerställer att startbesked inte får ges förrän kraftledningen har tagits ur bruk. Stadsbyggnadskontoret bedömer därmed att detaljplanen inte står i konflikt med Svenska kraftnäts ledningsrätt.

Svenska kraftnät framför i sitt yttrande att en byggnad för idrottsanläggning kan räknas som stadigvarande vistelse om det innehåller arbetsplatser. Svenska kraftnät menar att ett avstånd på 35 meter ska säkerställas i detaljplanen mellan kraftledningen och idrottshallarna, för att inte riskera människors hälsa med avseende på kraftledningens magnetfält. Stadsbyggnadskontoret anser att detaljplanen med sin utformning inte möjliggör för arbetsplatser inom ett 35 meters avstånd från kraftledningen. Bebyggelse som ligger närmast kraftledningen omfattas av markanvändning R och C. Markanvändning R möjliggör för idrottsändamål och innehåller till största del ytor för att utöva idrott med tillhörande utrymmen för exempelvis omklädningsrum. Eventuella arbetsplatser tillhörande Idrott kommer att ligga i den inre delen av markanvändningen Idrott vilket ligger på ett längre avstånd än 35 meter från kraftledningen. Däremot är markanvändning C en bred markanvändning, och kan innehålla bland annat kontor. För att säkerställa att lokaler för centrumändamål inte kommer till stånd på ett avstånd kortare än 35 meter från kraftledningen har en administrativ bestämmelse införts i plankarta på de ytor som ligger inom 35 meter från kraftledningen. Bestämmelsen a_1 säkerställer att startbesked för centrumändamål inte får ges förrän kraftledningen på platsen har tagits ur bruk. Stadsbyggnadskontoret bedömer därmed att planförslaget är lämpligt ur ett personsäkerhetsperspektiv gällande kraftledningens magnetiska fält.

Svenska kraftnät framförde också en synpunkt om att planerad gata på den nordvästra sidan av kvarteret inte är genomförbar enligt aktuellt planförslag så länge kraftledningen är i drift. Stadsbyggnadskontoret tolkar att synpunkten syftar på gatan på nordöstra sidan av kvarteret där en av kraftledningens stolpar står idag, och inte nordvästra sidan. Stadsbyggnadskontoret bekräftar att detaljplanen möjliggör för en gata på en plats där kraftledningsstolpen står. Gatan kommer inte genomföras förrän

kraftledningen har tagits ur bruk. Stadsbyggnadskontoret vill understryka att det är staden som äger marken, och att alla planerade gator i detaljplanen är allmän platsmark. Det är Stockholms stad som kommer ansvara för genomförande av gatorna. Staden har inte ambition att anlägga gatan innan kraftledningen är ur bruk, då gatan inte kommer att fylla en funktion så länge som kraftledningen står i väg. Staden har i arbetet med framtagande av systemhandlingar för gatorna i projektet ritat på en provisorisk väg som kommer att fungera som en tillfartsväg till bland annat kvarterets garageinfart längst österut i kvarterets nordöstliga fasad. Den provisoriska vägen är dragen mellan kraftledningens stolpe och idrottshallen i planförslaget, och berör därmed inte kraftledningen. När kraftledningen är ur bruk i framtiden kommer den provisoriska vägen ersättas av en gata enligt detaljplanen. Stockholms stad är dessutom med och finansierar för en markförläggning av kraftledningen, och kommer att ha fortsatt dialog med Svenska kraftnät kring frågan.

Riksintressen Väg E4 och Arlanda flygplats

Stadsbyggnadskontoret noterar trafikverkets kommentar om E4 som riksintresse för kommunikation. Stadsbyggnadskontoret noterar också att planområdet ligger inom riksintresset Arlanda flygplats påverkansområde. Planbeskrivningen kommer i antagandeskedet kompletterats med uppgifter om riksintressena.

Angående trafikverkets synpunkt gällande om och på vilket sätt E4 kan påverkas av mark- och grundläggningsarbeten inom planområdet bedömer stadsbyggnadskontoret att planens genomförande inte innebär risker för E4. Stabiliteten mot E4 och den befintliga bullervallen förutsätts vara tillfredställande i dagsläget och då nivåerna inte ska sänkas i anslutning till dessa bedöms säkerheten mot skred snarare öka i planerat skede i och med de säkerhetshöjande åtgärderna som har föreslagits i systemhandlingar för allmän platsmark. Risk för ras i friktionsslänter bedöms inte vara aktuellt. Klimatpåverkan i form av ökad nederbörd och förhöjda temperaturer påverkar inte denna bedömning. Vid eventuella åtgärder i genomförandeskedet för att inte orsaka skador i väg E4 kommer staden givetvis ha samordning med trafikverket innan åtgärder vidtas.

Elförsörjning

Efter granskningskedet har stadsbyggnadskontoret haft en dialog med Ellevio gällande kvarterets effektbehov, och antal elnätsstationer som krävs inom detaljplaneområdet. Utifrån ett beräkningsunderlag som byggaktören tog fram efter granskningskedet gällande kvarterets effektbehov bedömde Ellevio

att en elnätsstation enligt granskningsförslaget kan täcka det elbehovet som detaljplanen genererar. Detaljplanen möjliggör därmed en elnätsstation i kvarterets bottenvåning mot nordöst.

Möjlighet till räddningsinsatser

Stadsbyggnadskontoret noterar Storstockholms brandförsvares synpunkter gällande framkomlighetskrav, tillgänglighet och åtkomlighet. Frågorna har utretts i detaljplaneprocessen. Stadsbyggnadskontoret bedömer att planförslaget uppfyller kravet på framkomlighet, tillgänglighet och åtkomlighet. Frågan kommer att hanteras närmare i bygglovsskedet.

Brandvattenförsörjning

Stadsbyggnadskontoret noterar att brandvattenförsörjning ska finnas i erforderlig omfattning. SVOA är informerade om behovet av brandpost i närområdet av detaljplanen.

Trafik

Stadsbyggnadskontoret noterar att Trafikförvaltningen ser positivt på angöringsplatser för bussar utmed Torshamnsgatan. Stadsbyggnadskontoret vill förtydliga att angöringsytan som är utformad för busstrafik i dagsläget är planerad för idrottsbussar/turistbussar vid turneringar/event och inte för buss i linjetrafik. Finns behovet av en busshållplats framöver så måste frågan hanteras under detaljprojekteringen. Kommunen kommer hålla tät dialog med Trafikförvaltningen för framtida utformning.

Stadsbyggnadskontorets sammanvägda ställningstagande

Planförslaget innebär en fortsatt utveckling av Kista till en funktionsblandad stadsdel och är ett viktigt bidrag till att uppfylla Stockholms bostadsmål, genom ett tillskott av bostäder tillsammans med idrott, hotell, kontor, lokaler för centrumändamål, torg och park. Förslaget bidrar till att Kista kan fortsätta växa och förbättra integrationen med omgivande stadsdelar i en sammanhängande stadsmiljö. Naturvärden har tagits tillvara och vävts in i den nya strukturen för att skapa en hållbar och levande ny stadsmiljö. Torshamnsgatan utvecklas med ny bebyggelse i enlighet med stadens ambitioner om urbana stråk.

Under samråd och granskning har intressekonflikter identifierats mellan den luftburna kraftledning som går norr om detaljplanen och det nya kvarteret som planförslaget medger samt detaljplanens

påverkan på Sollentunas kommuns skyfallsförhållanden. Stadsbyggnadskontoret bedömer att planen innebär en lämplig avvägning mellan kraftledningens bevarande samt behovet av förändring inom detaljplanområdet. Det bedöms också att detaljplanens genomförande inte innebär en försämring för Sollentuna kommun vid skyfall.

Inför antagandet har detaljplanen förtydligats och kompletterats angående hur trafikbuller, skyfall, intrånget i habitatnätverket avseende barrskogsfåglar, kulturhistoriska lämningar och väg E4 som riksintresse för kommunikation ska hanteras. Bedömningen är att planförslaget innebär att en god ljudmiljö uppnås och att risker gällande skyfall kan hanteras i och med de föreslagna skyfallslösningarna inom och utanför planområdet. Stadsbyggnadskontoret bedömer vidare att förluster gällande habitatnätverk avseende barrskogsfåglar kan kompenseras inom detaljplanen, genom plantering av nya träd i den planerade parken och i den kommande gatustrukturen som omgärdar kvarteret. Plankartan har förtydligats med illustrationstext för dagvatten- och skyfallsåtgärder. Plankartan har också kompletterats med plushöjder på GATA och lägsta nivå för färdigt golv. Utöver det har endast mindre redaktionella ändringar förekommit. Stadsbyggnadskontoret anser att planförslaget innebär en lämplig avvägning mellan olika intressen.

Stadsbyggnadskontoret föreslår att stadsbyggnadsnämnden godkänner förslaget till detaljplan och att förslaget överlämnas till kommunfullmäktige för antagande efter att erforderliga genomförandebeslut har fattats av exploateringsnämnden.

Louise Heimler
planchef

Yasaman Ghanavi
stadsplanerare